КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

СХВАЛЕНО
Протокол Вченої ради КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
№ 6 від 29.12.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

№ 109 від 29.12.2025

Освітня програма підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти

«БЕЗПЕЧНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

«THE SAFE EDUCATIONAL SPACE IN A PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTION»

РЕКОМЕНДОВАНО
Протокол засідання
кафедри методики дошкільної та
початкової освіти 11.12.2025 № 5

Харків – 2025

Розробник: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Коченгіна М.В., канд. пед. наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»; Большукіна А.В., канд. пед. наук, доцент кафедри методики дошкільної та початкової освіти Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»).

Напрям підвищення кваліфікації: організація фізично й психологічно безпечного освітнього середовища для дітей дошкільного віку в ЗДО

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо організації безпечного освітнього простору в закладі дошкільної освіти, яку затверджено Наказом МОН України (затверджена: Наказ МОН України № 619 від 22.05.2023; розробники: Державна установа «Український інститут розвитку освіти», Косенчук О.Г., канд. пед. наук, доцент, начальник відділу дошкільної освіти; Стягунова О.О., канд. пед. наук, методист відділу дошкільної освіти Державної установи «Український інститут розвитку освіти»).

Термін дії програми: з 01.01.2026 до 31.12.2027 року

Рецензенти:

Малихіна О.Є., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психологічної та педагогічної антропології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Капустіна Н.О., методист з дошкільної освіти Центру виховання та розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

© Харківська академія неперервної освіти
Коченгіна М.В.,
Большукіна А.В.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми

Сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО) не є ізольованим від впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, які можуть приносити як позитивний результат, так і породжувати загрози, небезпеки та ризики життю і здоров'ю учасників освітнього процесу, призводять до деструктивних змін у ньому. Організація безпечного освітнього простору в ЗДО, в якому комфортно почуватимуться всі учасники освітнього процесу, є першочерговим завданням для педагогів. Тому актуальність освітньої програми полягає в необхідності напрацювання єдиних підходів щодо організації безпечного освітнього простору в ЗДО України.

Освітню програму підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти «Безпечний освітній простір у закладі дошкільної освіти» розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо організації безпечного освітнього простору в закладі дошкільної освіти (затверджено: Наказ МОН України від 22.05.2023 р. № 619).

Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Безпечний освітній простір у закладі дошкільної освіти» (далі – Програма) базується на державній політиці в галузі дошкільної освіти, що спрямовується на створення і підтримку безпеки й комфортності у соціальному та освітньому середовищах ЗДО; розроблена відповідно до стратегій підвищення безпеки освітнього простору, якості дошкільної освіти та професійного рівня педагогів дошкільної освітньої ланки.

Оскільки дуже важливо, щоб і в умовах війни діти продовжували здобувати освіту, мали можливість брати участь у заняттях, що можуть проводитися в різних форматах, спілкуватися з вихователями та однолітками, до Програми включено додаткові теми занять щодо організації освітнього процесу в ЗДО в реаліях сьогодення.

Програму розроблено з урахуванням: Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», наказів Міністерства економіки України «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», інструктивно-методичних листів про організацію освітнього процесу в ЗДО в умовах воєнного стану, Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція; 2021), оновленого Державного стандарту дошкільної освіти (2025).

Цільова група: вихователі закладів дошкільної освіти.

Обсяг (тривалість): 75 годин / 2,5 кредити ЄКТС

- лекції – 24 год (32 %);

- практико орієнтовані види роботи – 36 год (48 %);
- самостійна робота – 13 год (17,3 %);
- контрольні заходи – 2 год (2,6 %).

Особливості реалізації програми

Тривалість програми – інтенсивна (до 1 місяця).

В освітній програмі «Безпечний освітній простір у закладі дошкільної освіти» представлено всі три модулі типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо організації безпечного освітнього простору в закладі дошкільної освіти, яку затверджено Наказом МОН України від 22.05.2023 р. № 619. Але в освітній програмі підвищення кваліфікації «Безпечний освітній простір у закладі дошкільної освіти» урізноманітнено й збільшено тематику навчальних занять. Модулі Програми доповнено такими темами: Модуль 1 «Вимоги до організації безпечного освітнього простору в ЗДО» – «Права дитини в Україні», «Шляхи підвищення культури педагогічного спілкування вихователя ЗДО»; Модуль 2 «Структурні компоненти безпечного освітнього простору в ЗДО» – «Сейфгардинг в освітньому просторі ЗДО», «Травма-чутливі практики – розпізнавання травми та безпечне реагування на неї», «Навчання дошкільників бути добрими друзями», «Нові підходи до саморегуляції педагога»; Модуль 3 «Практика організації освітнього простору в ЗДО» – «Ознайомлення педагогів з діагностичними методиками та допоміжними засобами для навчання дітей з ООП та створенням безпечного інклюзивного середовища», «Успішні практики організації безпечного освітнього простору в ЗДО України. Травмо-інформована педагогіка», «Планування освітнього процесу», «Безпечні та відновлювальні форми роботи з дітьми», «Вимоги та особливості проведення сучасного заняття в ЗДО», «Використання захопливих історій для формування безпечної поведінки дошкільників», «Анкетування батьків як метод отримання інформації для підвищення якості освітнього процесу», «Візуальні матеріали Canva для дошкільнят», «Ігри з елементами майндфулнес та релаксації для дітей», «Свята та розваги для дітей з ООП», «Професійні конкурси для педагогічних працівників ЗДО: підготовка, участь».

Серед викладачів, які будуть реалізовувати програму, можуть/мають бути тренери, які пройшли навчання з питань забезпечення безпеки дітей й надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники Харківської академії неперервної освіти можуть реалізовувати Програму повністю або частково (з можливістю змін до 30% змісту за умови дотримання державних вимог до підвищення кваліфікації педагогічних працівників).

Професійні компетентності, що вдосконалюватимуться під час підвищення кваліфікації, визначаються за Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти», що затверджений наказом Міністерства економіки України № 755-21 від 15.01.2021 року).

Форма навчання: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: формування та розвиток професійних компетентностей (прогностичної, організаційної, здоров'язбережувальної, предметно-методичної, інформаційно-комунікаційної) компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти (відповідно до Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», що затверджений наказом Міністерства економіки України № 755-21 від 15.01.2021 року), необхідних для організації безпечного освітнього простору й здійснення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти в реаліях сьогодення.

Завдання підвищення кваліфікації:

- *поглибити знання* щодо змісту основних компонентів безпечного освітнього простору в ЗДО, його підходів, особливостей та практик організації; суті травмо-інформованої педагогіки *(здоров'язбережувальна й організаційна професійні компетентності);*
- *розширити обізнаність* вихователів ЗДО щодо реалізації прав дитини в Україні, шляхів підвищення культури педагогічного спілкування вихователя ЗДО *(громадянська й організаційна професійні компетентності);*
- *оновити знання* щодо змісту чинних нормативних документів, які регламентують виконання трудових функцій вихователів щодо організації безпечного освітнього простору в ЗДО й визначають організацію освітнього процесу в ЗДО в умовах воєнного стану *(організаційна професійна компетентність);*
- *доповнити знання* й розвинути вміння щодо застосування діагностичних методик та допоміжних засобів для навчання дітей з ООП та створення безпечного інклюзивного середовища *(організаційна професійна компетентність);*
- *сформувати й розвинути вміння,* необхідні для моделювання й здійснення безпечного освітнього простору в ЗДО;
- *удосконалити здатність* орієнтуватися в інформаційному просторі, ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології та дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі. (інформаційно-цифрова професійна компетентність);
- *розвинути саморефлексію* професійної діяльності.

Перелік професійних компетентностей, що вдосконалюватимуться (результатів навчання)

- Прогностична
- Організаційна
- Здоров'язбережувальна
- Предметно-методична
- Інформаційно-комунікаційна.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

- змісту основних компонентів безпечного освітнього простору в ЗДО, його підходів, особливостей та практик організації; специфіки травмо-інформованої педагогіки;
- нормативно-правових документів та інструктивно-методичних матеріалів під час організації безпечного освітнього простору в ЗДО;
- різноманітності діагностичних методик та допоміжних засобів для навчання дітей з ООП та створення безпечного інклюзивного середовища;
- моделювання безпечного освітнього простору в ЗДО згідно з вимогами чинного законодавства, безпекової ситуації в громаді, враховуючи його структурні компоненти;
- ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій, орієнтування в інформаційному просторі, дотримання правил безпечної поведінки в цифровому середовищі;
- усвідомлення значення формування та розвитку професійних компетентностей для професійного розвитку.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Система оцінювання результатів підвищення кваліфікації побудована на компетентнісному підході, орієнтована на перевірку теоретичних знань й на оцінювання здатності застосовувати здобуті знання на практиці, вирішувати професійні завдання тощо.

Для визначення результативності підвищення кваліфікації за освітньою програмою «Безпечний освітній простір у закладі дошкільної освіти» передбачено виконання слухачами тестових запитань і завдань під час «Настановного заняття» й «Підсумкового тестування». Під час «Настановного заняття» педагогам може бути запропоновано надати відповіді на 7 – 12 тестових запитань за змістом курсу. Ці ж тестові запитання буде включено в «Підсумкове тестування», під час якого педагоги мають надати відповіді на 25 тестових запитань/завдань (комп'ютерне тестування в Google Формі) за змістом навчальних занять, які було проведено онлайн, і за змістом навчально-методичних матеріалів, що були опрацьовані слухачами курсів підвищення кваліфікації самостійно. З порядком організації й проведення «Підсумкового тестування» слухачі курсів підвищення кваліфікації знайомляться під час «Настановного заняття» в перший день навчання на курсах підвищення кваліфікації.

Відповідність меті, завданням й очікуваним результатам програми. Зміст усіх запитань/завдань спрямований на визначення у слухачів курсів підвищення кваліфікації знань і умінь щодо

- змісту основних компонентів безпечного освітнього простору в ЗДО, його підходів, особливостей та практик організації; специфіки травмо-інформованої педагогіки;

- нормативно-правових документів та інструктивно-методичних матеріалів під час організації безпечного освітнього простору в ЗДО;

- різноманітності діагностичних методик та допоміжних засобів для навчання дітей з ООП та створення безпечного інклюзивного середовища

- застосовування набутих знань, уміння і навички в практиці організації безпечного освітнього простору в ЗДО;

- моделювання безпечного освітнього простору в ЗДО згідно з вимогами чинного законодавства, безпекової ситуації в громаді, ураховуючи його структурні компоненти;

• ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій, орієнтування в інформаційному просторі, дотримання правил безпечної поведінки в цифровому середовищі.

Прозорість і зрозумілість тестових запитань/завдань для слухачів курсів. Серед 25 тестових запитань/завдань – 15 запитань/завдань на вибір однієї правильної відповіді з кількох запропонованих; 5 запитань/завдань з множинним вибором; 2 завдання на встановлення відповідності; 1 завдання на відновлення послідовності; 2 завдання – це завдання відкритої форми, зміст яких передбачає розв'язання професійних завдань (табл. 1). Усі запитання й завдання дібрано й складено відповідно до наукових джерел, що забезпечує *об'єктивність і надійність їх оцінювання, справедливість, послідовність і незалежність від суб'єктивних чинників*.

Максимальна кількість балів за надані правильні відповіді «Підсумкового тестування» – 36 (табл. 1).

Таблиця 1. Типи запитання/завдання «Підсумкового тестування», їх оцінювання

з/п	Тип запитання /завдання	К-ть запитань/завдань	Як оцінюється один правильно виконаний тест/ одне правильно виконане завдання (к-ть балів)	Максимальна к-ть балів
1	Запитання/завдання на вибір однієї правильної відповіді з кількох запропонованих	15	1	15
2	Запитання/завдання з множинним вибором	5	1	5
3	Завдання на встановлення відповідності	**2**	**3**	**6**
4	Завдання на відновлення послідовності	1	2	4
5	Завдання відкритої форми, зміст яких передбачає	2	3	6

	розв’язання професійних завдань			
	Усього	**25**		**36**

Для забезпечення позитивного психоемоційного ставлення до виконання «Підсумкового тестування» й комфортного навчання впродовж усього періоду навчання на курсах підвищення кваліфікації, на другий день навчання слухачі курсів отримують пакет тестових запитань/завдань, який містить не менше 35 орієнтовних тестових запитань/завдань, 25 з яких будуть включено до «Підсумкового тестування».

Можливість самооцінювання й зворотного зв’язку, забезпечення позитивного психоемоційного клімату під час підготовки й проходження «Підсумкового тестування». Оцінювання результатів навчання здійснюється за результатами проходження підсумкового тестування. Слухачі курсів підвищення кваліфікації бачимуть результати власного проходження «Підсумкового тестування». Якщо в педагогів виникає бажання покращити свій результат навчання на курсах підвищення кваліфікації, вони можуть скористатися ще 2 спробами для надання відповідей/виконання запитань «Підсумкового тестування», або матимуть можливість коригувати правильність відповідей/ виконаних завдань. Усі питання щодо результатів «Підсумкового тестування» можуть обговорюватись з куратором групи.

За результатами успішного проходження підвищення кваліфікації (за наявності 70% правильно виконаних тестових завдань) видається свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Вартість:

- для педагогічних працівників всіх категорій та керівників закладів освіти, що фінансуються з місцевих бюджетів Харківської області, навчання здійснюється безкоштовно;
- для працівників закладів освіти державної та приватної форм власності, працівників закладів інших, крім освіти, галузей, та інших регіонів – платна послуга, вартість якої визначена «Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», що розміщений на сайті Академії (http://edu-post-diploma.kharkov.ua/).

1. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Освітньою програмою передбачено теоретичну та практичну підготовку слухачів, а також виконання ними самостійної роботи. Особливістю освітньої програми є використанням інтерактивних методів навчання, практикумів, обміну досвіду та рефлексивних активностей в організації освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації.

Теоретична складова Програми зорієнтована на ознайомлення цільової аудиторії із сучасними підходами до організації безпечного освітнього простору в ЗДО, нормативно-правовим полем щодо його створення, структурними компонентами та особливостями моделювання, а також із сучасними підходами до планування освітнього процесу в конкретній віковій групі дітей дошкільного віку й вимоги та особливості проведення сучасного заняття в ЗДО.

Практична складова Програми спрямована на формування у слухачів здатності до організації безпечного освітнього простору в ЗДО, умінь щодо його моделювання, установок на безперервний особистісний та професійний розвиток, здатності ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології, орієнтуватися в інформаційному просторі, дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі Практичні завдання виконуються слухачами під час перебігу практичних занять, що передбачені навчально-тематичним планом Програми. *Під час добору завдань для практичної частини навчальних занять використано практичні завдання, які було запропоновано типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо організації безпечного освітнього простору в закладі дошкільної освіти*,

Самостійна робота містить:

- завдання, що спрямовані на ознайомлення з нормативними та інструктивно-методичними документами, які регулюють питання організації безпечного освітнього простору ЗДО;
- завдання пошуково-дослідницького змісту, спрямовані на визначення ефективних шляхів та оптимальних підходів до організації безпечного освітнього простору в ЗДО, розвиток необхідних компетентностей;
- практичні завдання, які допоможуть у формуванні та розвитку знань, умінь і навичок педагогічних працівників ЗДО для організації безпечного освітнього простору в ЗДО;
- вправи, спрямовані на рефлексію.

Підсумковими заходами є тестування.

Підсумкове тестування проводиться з метою комплексної перевірки рівня сформованості знань, умінь і професійних компетентностей за темами освітньої програми.

Зміст програми складається з 3 модулів та 24 тем.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 25 запитань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 36 балів.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 75 год, з них: лекції – 24 год (32 %); практико орієнтовані види роботи – 36 год (48 %); самостійна робота – 13 год (17,3 %); контрольні заходи – 2 год (2,6 %).

Навчально-тематичний план

теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	**Усього**
МОДУЛЬ 1. Вимоги до організації безпечного освітнього простору в ЗДО						
1.1.1	Безпечний освітній простір в ЗДО: умови, підходи та особливості організації	1	1			2
1.1.2	Безпечний освітній простір в ЗДО: умови, підходи та особливості організації		2			2
1.3	Нормативно-правова підтримка організації безпечного освітнього простору в ЗДО		2	2		4
1.4	Права дитини в Україні	2				2
1.5	Шляхи підвищення культури педагогічного спілкування вихователя ЗДО		2			2
	Разом за модулем	**3**	**7**	**2**		**12**
МОДУЛЬ ІІ. Структурні компоненти безпечного освітнього простору в ЗДО						
2.1	Сейфгардинг в освітньому просторі ЗДО	1	1	2		4
2.2.1	Фізичний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО	**2**				**2**
2.2.2	Фізичний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО		**2**			**2**
2.3	Соціально-психологічний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО	**2**		**2**		**4**
2.4	Травма-чутливі практики – розпізнавання травми та безпечне реагування на неї		2			2
2.5	Навчання дошкільників бути добрими друзями	1	1	1		3
2.6	Нові підходи до саморегуляції педагога		2			2

теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	**Усього**
2.7.1	Інформаційний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО	**2**				**2**
2.7.2	Інформаційний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО		**2**			**2**
	Разом за модулем	**8**	**10**	**5**		**23**
МОДУЛЬ ІІІ. Практика організації освітнього простору в ЗДО						
3.1.1	Розвиток професійних компетентностей педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО	2		2		4
3.1.2	Розвиток професійних компетентностей педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО		2			2
3.2	Моделювання безпечного освітнього простору в ЗДО	2		2		4
3.3	Ознайомлення педагогів з діагностичними методиками та допоміжними засобами для навчання дітей з ООП та створенням безпечного інклюзивного середовища	1	1			2
3.4	Успішні практики організації безпечного освітнього простору в ЗДО України. Травмо-інформована педагогіка	1	1	2		4
3.5	Планування освітнього процесу	1	1			2
3.6	Безпечні та відновлювальні форми роботи з дітьми	1	1			2
3.7	Вимоги та особливості проведення сучасного заняття в ЗДО	1	1			2
3.8	Використання захопливих історій для формування безпечної поведінки дошкільників	1	1			2
3.9	Анкетування батьків як метод отримання інформації для підвищення якості освітнього процесу	1	1			2

теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	**Усього**
3.10	Візуальні матеріали Canva для дошкільнят		2			2
3.11	Ігри з елементами майндфулнес та релаксації для дітей		2			2
3.12	Свята та розваги для дітей з ООП	1	1			2
3.13	Професійні конкурси для педагогічних працівників ЗДО: підготовка, участь	1	1			2
	Разом за модулем	**13**	**15**	**6**		**34**
МОДУЛЬ IV. Діагностико-рефлексивний						
4.1	Настановне заняття		2			2
4.2	Конференція з обміну досвідом роботи		2			2
	Підсумкові заходи: *підсумкове тестування*				2	2
	Разом за модулем	**0**	**4**	**0**	**2**	**6**
	Усього:	***24***	***36***	***13***	***2***	***75***

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗДО

Тема 1.1. Безпечний освітній простір в ЗДО: умови, підходи та особливості організації

Визначення базових понять «безпека», «безпечний простір», «безпечний освітній простір в ЗДО». Міжнародний та український досвід організації безпечного освітнього простору в ЗДО. Сучасні підходи та стратегії щодо організації безпечного освітнього простору в ЗДО. Основні компоненти безпечного освітнього простору в ЗДО.

Практична частина: 1) проаналізувати чинні нормативні документи щодо регулювання організації безпечного освітнього простору в ЗДО (документи систематизовано в окремій папці на GOOGLe-диску, до якої всі слухачі мають вільний доступ); визначити питання, що потребують доповнень та роз’яснень; сформулювати питання для уточнення,

презентувати результати; 2) розробити міні-опитувальник для педагогів за темою «Безпечний освітній простір в ЗДО: умови, підходи та особливості організації».

Тема 1.2. Нормативно-правова підтримка організації безпечного освітнього простору в ЗДО

Нормативно-правові акти, які регулюють організацію безпечного освітнього простору в ЗДО. Аналіз чинних нормативних документів. Дотримання норм реалізації державних гарантій, визначених законами України щодо безпеки учасників освітнього процесу в ЗДО.

Практична частина: познайомитися з досвідом роботи закладів освіти Ізраїлю щодо створення безпечного освітнього простору. Узагальнити та презентувати інформацію (http://surl.li/ekyjk).

Тема 1.3. Права дитини в Україні

Декларація прав дитини. Ковенція про права дитини. Права дитини. Україна та Конвенція ООН про права дитини. Система захисту прав дітей В Україні (центральний та мцсцевий рівень), міжвідомча комісія з питань охорони прав дітей. Законодавство з питань прав дитини. Захист прав дітей в Україні з урахуванням міжнародних договорів. Захист порушених прав дітей в Україні.

Практична частина: **Вправа «Право VS Обов'язок»:** Аналіз балансу між правами дитини (наприклад, право на освіту) та її обов'язками (сумлінне навчання). **Захист від насильства:** Розгляд права на захист від експлуатації та жорстокого поводження.

Тема 1.4. Шляхи підвищення культури педагогічного спілкування вихователя ЗДО

Оновлення змісту освіти відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти. Мовленнєва культура як вагома складова педагогічної культури. Поняття мовленнєвої культури: мовний та металінгвістичний аспекти (дотримання усталених мовних норм усної та писемної літературної мови, а також свідоме, цілеспрямоване майстерне використання мовно-виражальних засобів залежно від мети й обставин спілкування). Особливості професійно-мовленнєвої діяльності працівника закладу дошкільної освіти.

Компоненти професійного мовлення вихователя. Значущість високої культури мовлення педагога для прищеплення дітям любові до української мови. Інші чинники ефективної міжособистісної комунікації: інтелектуальний потенціал особистості, якісне діалогічне і монологічне мовлення, ефективність засобів звукової виразності, уміння формулювати, обстоювати думку та ін. Творчі, ігрові вправи та завдання в розвитку ключової компетентності «вільне володіння державною мовою» та формуванні національної ідентичності.

Вербальне спілкування. Особливості використання невербальних засобів спілкування в процесі офлайн- та онлайн-спілкування. Мовний етикет. Нетикет – мережений етикет. Найголовніші правила онлайн-спілкування. Важливість дотримання літературних норм під час онлайн-спілкування.

Літературна мова як зразкова, наддіалектна форма існування національної мови. Мовленнєва культура як система лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних та орфографічних норм.

Тематичні групи слів (одяг, взуття, посуд, продукти, побутові речі тощо). Застереження від типових лексичних помилок. Практикум: виправлення типових граматичних помилок, характерних для Харківської області. Стилістичні норми – доцільність використання мовновиражальних засобів у конкретному лексичному оточенні, відповідній ситуації спілкування.

Основні зміни в новій редакції «Українського правопису».

Практична частина: практикум з правильного уживання лексики, нового українського правопису.

МОДУЛЬ 2. СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗДО

Тема 2.1. Сейфгардинг в освітньому просторі ЗДО

Нормативне забезпечення реалізації Політики забезпечення безпеки дітей: Конвенції ООН про права дитини; Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року; Меморандум про взаєморозуміння між представництвом Save the Children в Україні та Міністерством освіти і науки України; Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»; Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція, 2021); Державний стандарт дошкільного освіти (2025).

Завдання закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) – забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення у закладах освіти середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною.

Забезпечення безпеки дитини як один із ключових завдань сучасної системи дошкільного освіти. Особлива значущість питання захисту дітей від насильства та жорсткого поводження у період воєнного стану, соціальної нестабільності та зростання рівня стресових ситуацій у суспільстві. Роль педагогів ЗДО у створенні безпечного, доброзичливого та підтримувального середовища.

Практична частина: практикум з формування у педагогів практичних навичок профілактики насильства, безпечної педагогічної взаємодії та

створення умов, що забезпечують психологічний комфорт і добробут кожної дитини.

Тема 2.2.1. Фізичний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО

Аналіз базового поняття «фізична безпека». Фізична безпека як основна потреба людини. Основні чинники фізичної небезпеки. Підходи до організації фізично безпечного освітнього простору на території та в приміщенні ЗДО.

Безпечні локації та найпростіші укриття в ЗДО. Організація діяльності ЗДО в період фізичної небезпеки. Дії учасників освітнього процесу ЗДО в умовах фізичної небезпеки. Організаційна, методична та інформаційна підтримка фізичної безпеки в ЗДО.

Тема 2.2.2. Фізичний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО

Практична частина: 1) розробити пам'ятку (буклет, чек-лист) для педагогів ЗДО щодо організації безпечних локацій в закладі (бомбосховище, укриття, захисна споруда, безпекова кімната, безпечна реакреація тощо); 2) запропонувати педагогічний супровід перебування дітей в безпечних локаціях ЗДО (ігри, розвивальні заняття, фізична активність тощо); у презентації визначити вік дітей, час в розкладі дня та опис активностей; 3) підготувати інформацію для батьківського стенду (сторінки на сайті) щодо дій в період повітряної тривоги.

Тема 2.3. Соціально-психологічний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО

Аналіз базового поняття «соціально-психологічна безпека». Складові соціально-психологічної безпеки, макро- та мікросоціальні рівні безпеки. Соціально-психологічні загрози: несприятливий психологічний клімат, булінг, мобінг. Протидія соціально-психологічним загрозам: комфортна міжособистісна взаємодія, сприяння емоційному благополуччю дітей, педагогів та батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та дискримінації. Ресурсне забезпечення соціально-психологічної безпеки учасників освітнього процесу. Організаційна, методична та інформаційна підтримка соціально-психологічної безпеки в ЗДО.

Практична частина: 1) розробити порадники для педагогів ЗДО та батьків з питань протидії булінгу в дитячому колективі; 2) розробити інтерактивний методичний кейс для створення сприятливого психологічного клімату та зниження рівня тривожності дітей через військові дії.

Тема 2.4. Травма-чутливі практики – розпізнавання травми та безпечне реагування на неї

Практикум. Вправа «Заземлення 5-4-3-2-1». Актуалізація розуміння учасників важливості турботи про себе, скерування уваги на відчуття тіла, щоб заякоритися в теперішньому моменті.

Інформаційне повідомлення «Діти та виклики». Ознаки та прояви травми у дітей дошкільного віку. Тригери та повторювані реакції. Особливості проявів травми у грі та спілкуванні. Індивідуальна робота «Як зрозуміти, коли діти знаходяться в стані дистресу?», записати 5 ознак. Обмін думками у загальній групі.

Інформаційне повідомлення «Як зрозуміти, коли діти знаходяться в стані дистресу?». Обговорити з учасниками загальні ознаки дистресу у дітей віком від 0-2 років та від 3-6 років. З'ясувати у чому різниця між цими двома віковими категоріями. Зазначити психологічні проблеми, які можуть спостерігатися у дітей ВПО. Робота в групах. Вправа «Безпечна відповідь». Завдання: скласти приклади підтримувальних фраз вихователя; невербальних дій, що сприяють заспокоєнню; альтернативних реакцій замість покарання.

Інформаційне повідомлення «Травма-це». Обгорити реакції нервової системи на стресову подію та ознаки травмуючої події.

Принципи травма-чутливого підходу в ЗДО. Безпека (фізична, емоційна, психологічна). Робота в групах . Аналіз педагогічної ситуації. Завдання групи: Визначити, які принципи травма-чутливого підходу тут порушуються або потребують посилення. Назвати можливі тригери (без пошуку «винних»). Запропонувати 3 безпечні дії вихователя у цій ситуації.

Вправа «Струси це з себе». Актуалізація розуміння учасників про важливість турботи про себе, зняття емоційної напруги в тілі.

Робота в малих групах «Кейс-стаді»: «Ранкове розставання», «Раптовий спалах агресії», «Замкненість і мовчання», «Регресивна поведінка», «Різка відмова від діяльності», «Гіперчутливість до шуму», «Складна комунікація з батьками». Запитання для кожного кейсу: Який принцип травма-чутливого підходу ключовий? Що не варто робити? Яка маленька зміна може мати великий ефект?

Самостійна робота. Опрацювати додаткові матеріали до презентації «Травма-чутливі практики – розпізнавання травми та безпечне реагування на неї». Виконати вправу «Середовище безпеки». Проаналізувати власну групу на предмет того, що в її середовищі може бути тригером та які зміни підвищать відчуття безпеки та передбачуваності у дітей.

Тема 2.5. Навчання дошкільників бути добрими друзями

Навчання дошкільників бути добрими друзями: соціально-емоційний розвиток і культура взаємин. Дружба як соціально-емоційна цінність у дошкільному віці. Поняття дружби в контексті дошкільного розвитку. Значення дружніх стосунків для емоційного благополуччя дитини. Дружба як чинник формування соціальної компетентності. Роль дорослого у формуванні уявлень про дружбу.

Вікові особливості формування дружніх взаємин у дошкільників. Особливості спілкування дітей раннього та молодшого дошкільного віку. Перехід від паралельної гри до спільної діяльності. Формування умінь ділитися, домовлятися, чекати. Типові труднощі у взаєминах між дітьми.

Розвиток емпатії та навичок доброзичливого спілкування. Емпатія як основа дружніх взаємин. Навчання розпізнаванню та називанню емоцій. Формування уміння слухати та розуміти іншого. Роль художнього слова, гри та казки.

Навчання дітей вирішувати конфлікти та співпрацювати. Конфлікт як природна частина дитячих взаємин. Безпечні способи реагування на конфліктні ситуації. Навчання дітей домовлятися та знаходити компроміс. Роль вихователя як посередника та прикладу.

Створення культури дружби в освітньому середовищі ЗДО. Формування правил дружби в групі. Позитивний емоційний клімат як умова дружніх взаємин.

Співпраця з батьками у розвитку соціальних навичок. Особистий приклад педагога як модель дружньої поведінки.

Практична частина: ігри на згуртування та співпрацю; вправи на розвиток емпатії; аналіз педагогічних ситуацій; створення «Куточка дружби» в групі.

Самостійна робота: опрацювання методичних матеріалів; підготовка міні-проєкту «Дружня група»; рефлексивний аналіз власної педагогічної практики.

Тема 2.6. Нові підходи до саморегуляції педагога

Саморегуляція педагога як професійна компетентність. Сучасні підходи до саморегуляції.

Усвідомленість (mindfulness) як основа саморегуляції. Емоційний інтелект педагога. Психофізіологічні механізми стресу та відновлення. Самоспостереження і прийняття як перший крок до регуляції.

Техніки емоційної та психофізичної саморегуляції. Дихальні практики швидкої стабілізації. Техніки «заземлення» та тілесної регуляції. Короткі практики відновлення ресурсу протягом робочого дня. Візуалізація та позитивні установки. Педагог як ресурсна особистість для дитини.

Формування культури саморегуляції в ЗДО. Підтримувальне професійне середовище. Взаємопідтримка в педагогічному колективі. Особистий приклад педагога для дітей. Саморегуляція як складова культури здоров’я закладу.

Практична частина: вправи на усвідомлення емоцій; дихальні практики; аналіз стресових педагогічних ситуацій; складання індивідуального «ресурсного плану».

Самостійна робота: ведення щоденника самоспостереження; опрацювання наукових і методичних джерел; розроблення особистого плану саморегуляції.

Тема 2.7.1. Інформаційний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО

Аналіз базового поняття «інформаційна безпека».

Складові інформаційної безпеки: інформаційно-технічна безпека (сфера техніки, технологій, ресурсів тощо) та інформаційно-психологічна безпека (психіка людини, пізнання, безпосереднє спілкування).

Особливості інформаційної безпеки в освітньому просторі закладу. Чинники негативного впливу інформації.

Правила дотримання інформаційної безпеки в освітньому просторі ЗДО.

Ресурсне забезпечення інформаційного компоненту безпечного освітнього простору в ЗДО. Організаційна, методична підтримка та ресурсне забезпечення інформаційного компоненту безпечного освітнього простору в ЗДО.

Тема 2.7.2. **Інформаційний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО**

Практична частина: використовуючи запропоновані викладачем інформаційні матеріали, які розміщено на GOOGLe-диску, 1) створити та презентувати чек-лист для батьків «Інформаційна безпека дитини під час воєнного стану»; 2) скласти пам’ятку (порадник, хелпер, навігатор тощо) для педагогів щодо запобігання негативним впливам інформації на психіку дітей; 3) розробити систему заходів (дорожню карту) для професійного розвитку педагогів з питань організації безпечного освітнього простору ЗДО.

МОДУЛЬ 3. ПРАКТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗДО

Тема 3.1.1. Розвиток професійних компетентностей педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО

Самостійне опрацювання матеріалів до початку заняття. Професійні компетентності керівників та педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО відповідно до Професійного стандарту.

Характеристика здатностей, знань, умінь і навичок, передбачених Професійним стандартом. Навчання правилм безпеки педагогів ЗДО.

Ресурсна підтримка розвитку професійних компетентностей педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО.

Ознайомлення керівників і педагогів із діагностичними методиками та допоміжними засобами для навчання дітей з особливими освітніми потребами та створенням безпечного інклюзивного середовища.

Тема 3.1.2. Розвиток професійних компетентностей педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО

Практична частина: застосовуючи запропоновані викладачем інформаційні матеріали, які розміщено на GOOGLe-диску, 1) розробити систему заходів (дорожню карту) для професійного розвитку педагогів з питань організації безпечного освітнього простору ЗДО; 2) розробити

тренінгове заняття для керівників/педагогів на тему «Технології організації безпечного освітнього простору в ЗДО»; 3) розробити інтерактивний кейс з метою підтримки розвитку професійних компетентностей педагогів для організації безпечного освітнього простору в ЗДО.

Тема 3.2. Моделювання безпечного освітнього простору в ЗДО

Успішні практики організації безпечного освітнього простору в ЗДО України.

Моделювання безпечного освітнього простору в ЗДО з урахуванням його компонентів.

Основні напрями діяльності педагогів та іншого персоналу ЗДО під час організації безпечного освітнього простору.

Практична частина: застосовуючи запропоновані викладачем інформаційні матеріали, які розміщено на GOOGLe-диску, 1) познайомитися з успішними практиками організації безпечного освітнього простору в ЗДО України. Представити прийоми, які слід врахувати для власної практики; 2) розробити та презентувати модель безпечного освітнього простору в ЗДО з урахуванням його компонентів.

Тема 3.3. Ознайомлення педагогів з діагностичними методиками та допоміжними засобами для навчання дітей з ООП та створенням безпечного інклюзивного середовища

Діагностика в інклюзивній дошкільній освіті: роль і межі відповідальності вихователя. Поняття педагогічної діагностики та спостереження. Відмінність між педагогічним аналізом і клінічною діагностикою. Принцип «не нашкодь» і травма-чутливий підхід. Документування спостережень (опис фактів без інтерпретацій). Співпраця з ІРЦ та командою психолого-педагогічного супроводу.

Діагностичні методики, доступні вихователю ЗДО (ознайомлення, не проведення клінічної діагностики). Педагогічне спостереження як основний метод. Карти розвитку дитини дошкільного віку. Чек-листи сформованості навичок (мовлення, моторика, соціальна взаємодія). Аналіз гри як діагностичний інструмент. Спостереження за сенсорними реакціями та поведінкою в групі. Фіксація сильних сторін дитини.

Допоміжні засоби та адаптації для дітей з ООП у ЗДО. Поняття допоміжних засобів і освітніх адаптацій. Візуальна підтримка (піктограми, розклади, соціальні історії). Сенсорні засоби (тактильні матеріали, куточок заспокоєння). Засоби альтернативної та додаткової комунікації (жести, картки, символи). Організація простору групи з урахуванням безбар’єрності. Індивідуалізація навчальної діяльності без ізоляції дитини.

Безпечне інклюзивне середовище: педагогічні та просторові рішення. Фізична, емоційна та психологічна безпека. Передбачуваність режиму дня та ритуали. Сенсорна безпека та зменшення перевантаження. Запобігання стигматизації та маркуванню дітей. Роль вихователя як фасилітатора інклюзії.

Етика, партнерство та командна взаємодія. Комунікація з батьками щодо спостережень. Формулювання без діагнозів і оцінок. Взаємодія з фахівцями (психолог, логопед, дефектолог). Конфіденційність і захист прав дитини.

Практична частина. Робота в група. Вправа «Побачити й описати». Учасники отримують опис поведінки дитини. Завдання: відокремити факти від інтерпретацій; сформулювати педагогічне спостереження коректною мовою. Вправа «Добір допоміжних засобів». За поданими кейсами: визначити освітні труднощі дитини; підібрати 2–3 допоміжні засоби або адаптації; обґрунтувати вибір.

Тема 3.4. Успішні практики організації безпечного освітнього простору в ЗДО України. Травмо-інформована педагогіка

Травма-український контекст війни. Вплив травми на мозок, емоції та поведінку. Прояви травми в дітей. Цикл травматичної реакції. Принципи та стратегії травма-інформованого навчання. Психологічно та фізично безпечне середовище. Створення позитивних стосунки між дітьми. Емоційна саморегуляція дітей. Допомога при визначенні сфери власної компетенції. Турбота про себе. Як педагогам спілкуватися з батьками дітей, які пережили травму.

Тема 3.5. Планування освітнього процесу

Сутність поняття «планування освітнього процесу». Принципи планування освітнього процесу.

Законодавчі акти та нормативно-правові документи, що регламентують планування освітнього процесу в сучасних умовах.

Вимоги Базового компонента дошкільної освіти (2021) щодо планування змісту та організації освітнього процесу в ЗДО.

Завдання, які має вирішити педагог під час планування освітнього процесу в ЗДО.

Особливості планування освітньої діяльності з дітьми в сучасних умовах.

Форми перспективного та календарного планування.

Практична частина: практикум з планування освітнього процесу на тиждень.

Тема 3.6. Безпечні та відновлювальні форми роботи з дітьми

Сутність понять «безпека», «безпечне освітнє середовище».

Принципи безпечного освітнього середовища. Фактори, що впливають на якість створення безпечного освітнього середовища в ЗДО.

Компоненти дбайливого піклування.

Особливості організації комфортного простору для дитини.

Відновлювальні форми роботи з дітьми.

Практична частина: практикум з обґрунтування використання доречних безпечних і відновлювальних форм роботи з дітьми в конкретних життєвих і освітніх ситуаціях.

Тема 3.7. Вимоги та особливості проведення сучасного заняття в ЗДО

Нормативні документи, що регламентують дистанційну освіту в ЗДО. Розподіл робочого часу педагогів згідно Положення про дистанційну форму здобуття дошкільної освіти.

Вимоги організації освітньої діяльності в синхронному та асинхронному форматах роботи з дітьми дошкільного віку. Переваги та недоліки основних режимів дистанційного навчання: синхронний та асинхронний.

Аспекти роботи працівників ЗДО під час інформаційної, методичної та консультативної підтримки дітям та їхнім сім'ям під час дії воєнного стану в Україні.

Технічні рекомендації до проведення онлайн занять та запису відеозанять, огляд програмного забезпечення для створення відеоматеріалів до занять, етапи проведення онлайн заняття в умовах відеоконференції. Програмне забезпечення для створення анімацій для освітнього контенту дітей дошкільного віку.

Практична частина: огляд корисних сайтів та додатків, які рекомендовані МОН України для підготовки дистанційних занять.

Тема 3.8. Використання захопливих історій для формування безпечної поведінки дошкільників

Сторителінг (storytelling) як мистецтво складання й розповідання захопливих історій.

Авторство та історія виникнення сторителінгу. Герой історії. Складові сюжету. Варіанти сюжетів.

Картки (карти) Проппа. Адаптований варіант карток В. Проппа для роботи з дошкільниками (Катерина Крутій). Використання карток Проппа (для поділу тексту на частини; для аналізу будь-якого оповідання; для переказу сюжетного твору; для конструювання сюжету історії дітьми; для презентації своєї роботи дитиною).

Потенціал сторителінгу в роботі з дошкільниками. Переваги захопливих історій перед іншими формами (описом, визначенням, поясненням). Сторителінг як цікавий спосіб урізноманітнення заняття або освітньої ситуації, який розвиває уяву, фантазію, креативність, сприяє добрим стосункам, розвиває довіру, емпатію, знімає психологічне напруження, навчає дітей усвідомлювати свої почуття та говорити про них, планувати свої дії та здійснювати рефлексію.

Сторителінг як засіб формування безпечної поведінки дошкільників.

Практична частина. Читання зразків історій, їх аналіз; складання історій для формування безпечної поведінки дошкільників.

Тема 3.9. Анкетування батьків як метод отримання інформації для підвищення якості освітнього процесу

Анкетування як метод отримання інформації шляхом письмових відповідей респондентів на систему стандартизованих запитань попередньо підготовлених бланків – анкет. Анкетування як один із методів опитування. Сутність та роль анкетування в закладі дошкільної освіти для підвищення якості освіти.

Функції анкетування (діагностична, контрольна, прогностична).

Батьки як суб’єкти освітнього процесу та джерело інформації.

Етичні та правові аспекти проведення анкетування. Забезпечення конфіденційності та анонімності.

Методологія та технологія розробки анкети. Етапи підготовки та проведення анкетування. Постановка мети та завдань дослідження.

Визначення об'єкта та предмета анкетування.

Види питань. Структура анкети та послідовність розміщення блоків.

Вступна частина (звернення, мета, інструкція). Основна частина (тематичні блоки). Заключна частина.

Організація, проведення та аналіз результатів анкетування

Способи проведення анкетування. Офлайн (паперові носії) та онлайн-анкетування (Google Forms тощо).

Обробка та інтерпретація отриманих даних.

Формування висновків та рекомендацій.

Перетворення результатів анкетування на конкретні управлінські рішення для покращення освітнього процесу. Представлення результатів педагогічному колективу та батьківській громаді.

Дотримання літературних норм в анкетах, висновках та рекомендаціях.

Практична частина. Аналіз та складання анкет.

Тема 3.10. Візуальні матеріали Canva для дошкільнят

Практична частина: Ознайомлення з типами матеріалів у Canva для дошкільнят. Практикум з використання шаблонів статичних матеріалів для друку та візуалізації: дидактичних карток, робочих аркушів, організаційних плакатів, ігрових полей, візуальних підказок для пісень та віршів, нагород.

Ознайомлення з динамічними матеріалами: анімованими презентаціями-заняттями, інтерактивними іграми, навчальними відеороликами, GIF-інструкціями.

Тема 3.11. Ігри з елементами майндфулнес та релаксації для дітей

Теоретичні засади майндфулнес у дошкільному віці: поняття «майндфулнес» у психолого-педагогічному контексті; вікові особливості сприймання та уваги дітей дошкільного віку. Значення ігрової діяльності як провідної у дошкільному віці.

Релаксація як складова емоційної саморегуляції дитини: поняття релаксації та її вплив на психофізичний стан дитини; основні механізми

зниження напруги у дітей; показання та обмеження використання релаксаційних вправ.

Ігри з елементами майндфулнес: ігри на усвідомлення дихання; ігри на розвиток концентрації уваги; ігри на усвідомлення тіла та рухів; ігри на розвиток сенсорного сприймання.

Практична частина: 1) обговорення методичних рекомендацій для вихователя (умов проведення ігор (простір, час, атмосфера); тривалість та регулярність занять; мова інструкцій та емоційний супровід; урахування індивідуальних та вікових особливостей дітей; адаптація ігор для дітей з ООП; 2) виконання релаксаційних ігор для дітей (дихальні ігри; м'язова релаксація в ігровій формі; візуалізаційні та уявні ігри; казкотерапевтичні релаксаційні вправи).

Тема 3.12. Свята та розваги для дітей з ООП

Основні принципи проведення музичних свят та розваг з дітьми з особливими освітніми потребами. Організація та проведення в ЗДО свят і масових заходів під час дії воєнного стану в Україні.

Розкриття поняття «дитина з особливими освітніми потребами», визначення терміну «толерантність». Огляд листа МОН «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2025/2026 навчальному році».

Сучасні технології у музичному вихованні дошкільників з ООП. Планування та організація музичних свят для дітей з особливими освітніми потребами.

Методи та прийоми залучення дітей з ООП до музичних розваг. Засоби музично-ритмічної діяльності у розвитку дітей з ООП. Використання музичних інструментів у роботі з дітьми з ООП.

Врахування індивідуальних особливостей дітей з ООП під час музичних свят та розваг.

Партнерство педагогів та батьків під час підготовки та проведення свят за розваг.

*Практична частина: а*даптація сценаріїв музичних свят для дітей з ООП.

Тема 3.13. Професійні конкурси для педагогічних працівників ЗДО: підготовка, участь

Роль професійних конкурсів у професійному розвитку педагога. Конкурси професійної майстерності як інструмент мотивації та самореалізації. Вплив участі в конкурсах на кар'єрне зростання педагога. Оцінювання професійних компетентностей у конкурсах. Професійні, цифрові, комунікативні, інноваційні навички. Педагог як агент освітніх змін. Підготовка портфоліо педагога. Презентація власного педагогічного досвіду. Інноваційні методи навчання як конкурентна перевага. Авторські методики та проєктна діяльність. Подолання страху публічних виступів. Стрес і

професійне вигорання. Конкуренція: загроза чи можливість. Аналіз реальних кейсів переможців.

Практична частина: самооцінка готовності до участі в конкурсі.

МОДУЛЬ V. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ДІАГНОСТИЧНИЙ

Тема 5.1. Настановне заняття. Вхідне діагностування

Заняття-занурення, мета якого – визначити рівень готовності педагогів до роботи в нових нормативно-правових та безпекових умовах.

Окреслення «дорожньої карти» курсів підвищення кваліфікації, розбір структури курсу, модулів, ознайомлення з педагогічним колективом викладачів. Акцент уваги на практико-орієнтованому навчанні.

Використання методики **«Професійний Check-up»**. Педагогам пропонується заповнити таблицю на білій дошці ZOOM самоаналізу за 5-бальною шкалою (де 1 – «потребую допомоги», 5 – «можу навчити інших»):

Сформованість загальних та професійних компетентностей За векторами освітньої діяльності	**Самооцінка (1-5)**
Нормативно-правова грамотність (БКДО 2021, 2025, новий Закон про дошкільну освіту, дебюрократизація планування).	
Фізичний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО	
Соціально-психологічний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО	
Інформаційний компонент безпечного освітнього простору в ЗДО	
Дистанційний формат роботи (Організація театралізованої діяльності через екран, робота з батьками онлайн)	
Безпековий менеджмент (Організація занять в укритті,).	
Психологічна стійкість та СЕН	

Аналіз результатів (для саморефлексії):

0–14 балів: «Стадія накопичення ресурсу». Вам необхідно зосередитися на базових оновленнях законодавства та освоєнні нових інструментальних методик.

15–29 балів: «Стадія активної трансформації». Ви впевнений фахівець, але сучасні виклики (дистанційка, інклюзія) потребують оновлення вашого «методичного кейса».

30–35 балів: «Стадія експертності/менторства». Ви готові ділитися

досвідом. Ваше завдання на курсі – систематизувати напрацювання для атестації.

Тема 5.2. Конференція з обміну досвідом роботи

Презентація індивідуальних траєкторій розвитку, які педагоги обрали на початку курсу. Інтерактивна взаємодія, де кожен вихователь закладу дошкільної освіти презентує свій «найкращий кейс», напрацьований під час виконання практичних завдань модулів.

Результат конференції: Створення спільного «Альманаху дієвих практик». Кожен учасник додає свій досвід у спільну електронну папку, яка стає базою ідей для всього колективу курсу підвищення кваліфікації.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичні завдання зазначені у відповідних темах.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Сформулювати власне визначення поняття «безпечний освітній простір в ЗДО».
2. Використовуючи запропоновані в матеріалах курсу цифрові навчально-методичні матеріали, підготувати інформаційне повідомлення «Світовий досвід створення безпечного освітнього простору в ЗДО».
3. Проаналізувати основні чинники фізичної небезпеки, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу в ЗДО.
4. Визначити послідовність дій учасників освітнього процесу в ЗДО у разі фізичної небезпеки.
5. Познайомитися з практиками організації безпечних локацій в ЗДО України. Підготувати інформаційне повідомлення «Організація безпечних локацій в ЗДО».
6. Навести приклади організації безпечних локацій в ЗДО з власної практики.
7. Проаналізувати макро- та мікросоціальні рівні безпеки для ЗДО, в якому працюєте.
8. Визначити вплив соціально-психологічних загроз на безпеку учасників освітнього процесу в ЗДО.
9. Опрацювати матеріали теми «Соціально-психологічна безпека освітнього простору в ЗДО». Скласти перелік питань, які потребують подальшого розгляду (до 10).
10. Охарактеризувати складові інформаційної безпеки освітнього простору в ЗДО.
11. Визначити переваги та недоліки дистанційної форми організації освітнього процесу в ЗДО у період несприятливих ситуацій з позиції забезпечення інформаційної безпеки.
12. Визначити негативні впливи, які несе інформація про воєнні події на дитину та шляхи їх попередження.
16. Проаналізувати рівень сформованості власних професійних компетентностей для організації безпечного освітнього простору ЗДО відповідно до Професійних стандартів.
17. Скласти перелік власних знань, умінь і навичок, передбачених Професійним стандартом для організації безпечного освітнього простору в ЗДО, які потребують розвитку та вдосконалення.
18. Визначити найбільш актуальні теми щодо навчання правилам безпеки педагогів ЗДО.
19. На основі професійних стандартів розробити та презентувати міні опитувальники для керівників та вихователів ЗДО «Професійні компетентності для організації безпечного освітнього простору ЗДО».

20. За результатами проведеного самоаналізу рівня сформованості професійних компетентностей для організації безпечного освітнього простору ЗДО відповідно до Професійних стандартів сформувати перелік тем для підвищення кваліфікації.

21. Познайомитися з успішними практиками організації безпечного освітнього простору в ЗДО України.

22. Проаналізувати основні компоненти моделі безпечного освітнього простору в своєму ЗДО.

23. Визначити основні напрямки діяльності керівників, вихователів-методистів, педагогів та іншого персоналу ЗДО під час організації безпечного освітнього простору.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
2. Закон України «Про дошкільну освіту» від 06.06.2004 № 3788-IX. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1557 «Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1557-2025-%D0%BF#Text
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти». URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennia-kontseptsii-bezpeky-zakladiv-osvity-i070423-301
5. Наказ Міністерства економіки України від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»». URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/61727cdc64de1816302302%20(2).pdf
6. Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)». URL: https://drive.google.com/file/d/1nTDuYVL1r7K1jAvTYV-rbSa_NZ_ZrERDx/view
7. Лист Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022 № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні». URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini
8. Лист Міністерства освіти і науки України від 02.04.2022 № 1/3845-22 «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні». URL: https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/
9. Лист Міністерства освіти і науки України від 25.04.2022 № 1/4428-22 «Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи

з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поводження в надзвичайних ситуаціях». URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/661/693/b2a/661693b2ae6c9345400514.pdf

10. Лист Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти». URL: https://ips.ligazakon.net/document/FN074069

Додаткова література

1. Абетка безпеки. Матеріали Державної служби надзвичайних ситуацій в Україні. URL: https://dsns.gov.ua/abetka-bezpeki

2. Безпечний простір. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів : навч.-метод. посіб. Вид. 3-тє, доп., виправ. / Богданов С. О. та ін. / заг. ред. : Чернобровкін В. М., Панок В. Г. Київ : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2021. 368 с.

3. Гура О. Організація роботи з дітьми в захисних спорудах чи бомбосховищах. Дошкільне виховання. 2022. № 7/8. С. 24-25. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/dv2022-7-8_p24%20(1).pdf

4. Загородня Л. Сигнал тривоги! Як діяти педагогу. Дошкільне виховання. 2022. № 9. С. 6-7. URL: https://jmil.com.ua/dv/2022-9/p6

5. Інформаційний комікс для дітей «Поради від захисника України». https://mon.gov.ua/news/poradi-vid-zakhisnika-ukraini-mon-rozrobilo-informatsiyniy-komiks-dlya-ditey-u-voenniy-stan

6. Кондратець І. Мистецтво жити в невизначених умовах. Дошкільне виховання. 2022. № 9. С. 8-9. URL: https://jmil.com.ua/dv/2022-9/p8

7. Косенчук О., Стягунова О. Безпека освітнього простору закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. – Вип. 3 (105). – Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023.

8. Ройз С. Супергерої безпеки. Як підготувати дітей до можливих надзвичайних ситуацій. Посібник для батьків. URL: http://surl.li/bkwpc

9. Створення безбар'єрного середовища та соціальна інклюзія: світовий досвід для України : аналіт. доп. / [Зубченко С. О., Каплан Ю. Б., Тищенко Ю. А.]. — Київ : НІСД, 2020. — 24 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-01/dopovid.pdf

10. Як створити внутрішню систему забезпечення якості освіти. Практика управління дошкільним закладом. URL: https://ezavdnz.expertus.com.ua/book?bid=38817